

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maria
Nazwisko: Chowańska
Miejsce urodzenia: Brzeźno
Data urodzenia: 07-09-1909
Imię ojca: Józef
Imię matki: Antonina
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Maria Chowańska (ur. w roku 1909) wg zapisów w aktach UB od roku 1946 do lipca 1949 była czynnym współpracownikiem i "pomocnikiem" antykomunistycznego Konspiracyjnego Wojska Polskiego (KWP) na terenie powiatów Sieradz, Wieluń i Środa Śląska. W latach 1946-1947 wspierała m.in. działania oddziału zbrojnego KWP pod dowództwem porucznika Kazimierza Skalskiego pseudonim "Zapora" (w szeregach którego walczyli z komunistami i UB jej bracia: Antoni i Jan Chowańscy). Maria Chowańska figuruje w aktach ewidencyjnych i kartotekach WUBP w Łodzi i WUBP we Wrocławiu oraz m.in. PUBP w Sieradzu z lat 1947-1956. Zapisano w nich między innymi, iż Maria Chowańska "do czerwca 1949 r. była członkiem bandy >Murata< [kpt. Jana Małolepszego - ostatniego komendanta KWP]", "udzielała czynnej pomocy ukrywającym się członkom KWP" i "w czasie przestępczej działalności w roku 1949 posługiwała się fałszywymi dokumentami na nazwisko Chowczyńska". Zanotowano, iż Maria Chowańska została "aresztowana dn. 12 lipca 1949 r. przez PUBP Środa Śląska". Po śledztwie UB, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 7.01.1950 została skazana na łączną karę 7 lat więzienia. W aktach więziennych i kartotekach zapisano, iż Maria Chowańska została "zwolniona" z więzienia w Fordonie dn. 8 stycznia 1955 - "na mocy postanowień o amnestii".

Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.

Maria Chowańska występuje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i osobami z KWP w materiałach administracyjnych WUBP w Łodzi z roku 1949 zatytułowanych "Meldunki i biuletyny dzienne szefa WUBP w Łodzi nr 1-154 za okres od 3 stycznia do 22 grudnia 1949 r. dotyczące stanu bezpieczeństwa na terenie województwa łódzkiego". Materiały te dotyczą m.in. zagadnień: aresztowania i inne "operacje" UB, napady zbrojne, "wypadki w obiektach gospodarki narodowej".

IPN Ld PF10/373 (394/X).

Maria Chowańska występuje (jako Maria Ubych vel Chowczyńska) wraz z kilkunastoma innymi żołnierzami i osobami z KWP w obszernych materiałach śledczych i operacyjnych WUBP w Łodzi z lat 1946-1956 zatytułowanych "Akta śledztwa przeciwko: Chowański Jan (...) i inni, podejrzani o przynależność do nielegalnej organizacji Konspiracyjne Wojsko Polskie (KWP), tj. o czyny z art. 86§2 kk WP i innych". Do tych akt załączono m.in. karty daktyloskopijne, odpis doniesienia informatora UB ps. "Lew", wyciąg z doniesienia informatora UB ps. "Maria", doniesienia informatorów UB ps. "Lola", ps. "Kostka", ps. "List", ps. "Jastrząb", ps. "Skiba", odpis wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 7.01.1950 (Sr. 759/49).

IPN Ld PF12/443 t. 1-4 (2387/III, 2387/VII).

Maria Chowańska figuruje wraz z kilkunastoma innymi osobami z KWP w aktach prokuratorskich i sądowych Wojskowego Sądu Rejonowego w Łodzi z roku 1949 zatytułowanych "Akta w sprawie karnej przeciwko: Chowański Jan (...) i inni oskarżeni" m.in. o "przynależność do nielegalnej organizacji zbrojnej" Konspiracyjne Wojsko Polskie (KWP), "organizowanie napadów rabunkowych", "wykonywanie egzekucji na działaczach PPR" i funkcjonariuszach UB.

IPN Ld 6/791 t. 1-4 (Sr. 759/49).

Maria Chowańska figuruje w opracowaniu Wydz. "C" KW MO w Łodzi z roku 1978 zatytułowanym "Kontrewolucyjna organizacja pod nazwą Konspiracyjne Wojsko Polskie w województwie łódzkim, okres działalności: 1945-1948, opracowanie nr 279, Łódź 1978". To opracowanie obejmuje głównie charakterystyki oddziałów i kwestionariusze osobowe kilkuset żołnierzy i współpracowników KWP, w tym Marii Chowańskiej.

IPN Ld 030/279 t. 10 (1506/X).

Maria Chowańska występuje (jako Maria Ubych) wraz z 33 innymi osobami z KWP w opracowaniu Wydz. "C" KW MO we Wrocławiu z lat 1973-1980 zatytułowanym "Faktologia: banda terrorystyczno-rabunkowa działająca na terenie woj. wrocławskiego w okresie od maja 1948 r. do lipca 1952 r.; dowódca: brak".

IPN Wr 049/366 (F-361).